Dosarul nr.3-3063/2022
2-22185289-12-3-16122022-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

02.05.2025

mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru,
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Serviciului de Informații și Securitate privind anularea în parte a actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul – ***,** la data de 16.12.2022 s-a adresat în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului de Informații și Securitate(în continuare, SIS), prin care a solicitat:

- anularea ***** din ordinul SIS ***** din 18 octombrie 2022, în partea ce ține de eliberarea dlui***** din serviciul special prin contract și trecut în rezerva Forțelor Armate;
- anularea pct.1 din Ordinului ***** din 18 octombrie 2022, în partea ce ține de încetarea dreptului de acces la secretul de stat, cu începere din 18 octombrie 2022, a dlui**********
- emiterea actului administrativ favorabil de repunere a dlui***** în funcția anterior deținută și în toate drepturile ce derivă din fișa de post a funcției deținute până la data emiterii actului administrativ defavorabil cu caracter individual;
- emiterea actului administrativ favorabil de restabilire a dreptului de acces la secretul de stat a dlui**********
- emiterea actului administrativ favorabil de achitare din contul Serviciului de Informații și Securitate în beneficiul lui***** a salariului pentru absența forțată de la serviciu începând cu data de 21 octombrie 2022;
- emiterea actului administrativ favorabil de achitare din contul Serviciului de Informații și Securitate în beneficiul lui***** a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin concedierea ilegală;

În argumentarea acțiunii depuse, reclamantul a indicat că, în fapt, Serviciul de Informații și Securitate a emis două acte administrative ilegale defavorabile cu caracter individual: ordinul ***** din 18 octombrie 2022 „Cu privire la încetarea dreptului de acces la secretul de stat a dlui***** și ordinul SIS ***** din 18 octombrie 2022 „Cu privire la eliberarea din serviciul special prin contract a lui*****.

În adresa SIS au fost expediate două cereri prealabile, iar prin răspunsul din 25.11.2022 acestea s-au dovedit a fi lipsite de șanse reale de succes.

În conformitate cu prevederile art.20 alin.(1) Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art.22 alin.(1) Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În conformitate cu art.39 Codul administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Aderent, art.189 alin.(l) Cod administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.53 alin.(1), (2) Cod administrativ, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative.

Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative, iar art.57 alin.(1) al aceluiași act normativ, stabilește că, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Conform art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171 în conformitate cu art.117 alin.(1) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art.121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art.3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a

controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit art.21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Conform art.219 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legata nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participant.

Conform art.220 alin.(1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87-93, iar potrivit art.221 alin.(l) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sînt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sînt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

Conform art.93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art.10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.24 din Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, (1) Perfectarea dreptului de acces la secretul de stat al cetățenilor Republicii Moldova se realizează în mod benevol, potrivit cu Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, și prevede: a) stabilirea necesității de a lucra cu informații atribuite la secret de stat; b) consimțământul scris al cetățeanului pentru aplicarea măsurilor de verificare din partea organelor competente; c) verificarea cetățeanului în legătură cu perfectarea (reperfectarea) dreptului de acces la secretul de stat; d) asumarea în scris de către cetățean a obligației privind păstrarea secretului de stat care îi va fi încredințat; e) acordul scris al cetățeanului pentru limitarea drepturilor sale în legătură cu accesul la secretul de stat, prevăzută de prezenta lege; f) familiarizarea cetățeanului, contra semnătură, cu normele ce prevăd răspunderea pentru încălcarea legislației privind secretul de stat; g) determinarea tipurilor, mărimii și a modului de acordare a compensațiilor în legătură cu efectuarea lucrărilor legate de accesul la secretul de stat; h] luarea deciziei de către conducătorul autorității publice sau al altei persoane juridice privind acordarea dreptului de acces la secretul de stat (2) în funcție de gradul de secretizare a informațiilor sînt stabilite: a) următoarele forme de acces la secretul de stat:

- forma 1 - pentru lucrul cu informații atribuite la secret de stat avid gradele de secretizare „Strict secret”, „Secret”, „Confidențial” și „Restricționat”; - forma 2 - pentru lucrul cu informații atribuite la secret de stat având gradele de secretizare „Secret”, „Confidențial” și „Restricționat”; - forma 3 - pentru lucrul cu informații atribuite la secret de stat având gradul de secretizare „Confidențial” și „Restricționat”; - forma 4 - pentru lucrul cu informații atribuite la secret de stat având gradul de secretizare „Restricționat”; b) și următoarele termene pentru care se perfectează dreptul de acces la secretul de stat: - pentru forma 1 - 5 ani; - pentru forma 2 - 7 ani; - pentru forma 3 - 9 ani; - pentru forma 4 - 12 ani. (3) Durata dreptului de acces la secretul de stat nu poate depăși durata atribuțiilor care au servit drept temei pentru acordarea acestuia. (4) Dreptul de acces la secretul de stat se acordă cetățenilor Republicii Moldova cu capacitatea de exercițiu deplină, începând cu vârsta de 18 ani, care solicită acest drept în legătură cu activitatea lor de serviciu, de producere, științifico-teoretică, sau în legătură cu studiile, printr-un ordin sau dispoziție scrisă a conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice în care acest cetățean lucrează, își îndeplinește serviciul sau studiază. (5) Dreptul de acces la secretul de stat i se acordă conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice printr-un ordin sau dispoziție scrisă a persoanei cu funcție de răspundere care îl numește în funcție, iar în cazul în care autoritatea publică sau persoana juridică nu este subordonată altei autorități publice sau altei persoane juridice ori nu intră în domeniul lor de administrare, dreptul de acces la secretul de stat se acordă prin ordinul sau dispoziția scrisă a conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice care este beneficiară a lucrărilor legate de secretul de stat. (6) Dacă solicitarea cetățeanului de a dispune de informații atribuite la secret de stat nu este legată de locul său de muncă, de serviciu sau de studii, dreptul de acces la secretul de stat poate fi acordat la locul desfășurării activității legate de secretul de stat. (7) Decizia de acordare a dreptului de acces la secretul de stat este luată în termen de 5 zile de la primirea de către autoritatea publică sau altă persoană juridică a încheierii asupra materialelor verificării cetățeanului în legătură cu perfectarea dreptului de acces la secretul de stat. (8) Obligațiile reciproce ale administrației și ale persoanei căreia i se perfectează dreptul de acces la secretul de stat se stipulează în contractul de angajare în muncă (în serviciu). (9) Reperfectarea dreptului de acces la secretul de stat se face în cazurile: a) expirării termenului pentru care a fost perfectat acest drept, dacă este necesar să se lucreze în continuare cu informații atribuite la secret de stat; b) perfectării unei alte forme de acces la secretul de stat în legătură cu necesitatea de a lucra cu informații atribuite la secret de stat cu un grad mai înalt de secretizare. (10) Fiecare dintre autoritățile publice sau alte persoane juridice care lucrează cu secrete de stat trebuie să țină un registru privind personalul său cu drept de acces la secretul de stat. (11) în activitatea cu utilizarea secretelor interstatale, la realizarea colaborărilor pot fi atrași savanți, specialiști, traducători, lucrători tehnici și alți specialiști care, conform legislației în vigoare a statului lor, au acces la secretele de stat.

Conform art.25 din Legea nr.245/2008, (1) Dreptul de acces la secretul de stat îi este refuzat cetățeanului în cazurile: a) în care acesta nu expune o necesitate motivată de a lucra cu informații atribuite la secret de stat; b) sprijinirii de către acesta a activității unui stat străin, a unei organizații străine sau a reprezentanților acestora, precum și a unor

cetățeni străini sau apatrizi ce cauzează prejudicii intereselor și/sau securității Republicii Moldova sau în cazul participării cetățeanului la activitatea unor partide sau asociații obștești a căror activitate este suspendată, limitată sau interzisă în modul stabilit de lege; c) descoperirii, în urma măsurilor de verificare, a altor acțiuni ale acestuia care prezintă pericol pentru securitatea Republicii Moldova; d) refuzului acestuia de a-și da consimțământul scris pentru aplicarea măsurilor de verificare din partea organelor competente, pentru limitarea drepturilor sale în legătură cu accesul la secretul de stat, prevăzută de prezenta lege, sau refuzului de a-și asuma obligația scrisă privind păstrarea secretului de stat ce îi va fi încredințat; e) prezenței la acesta a antecedentelor penale pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, aflării acestuia sub urmărire penală sau al limitării de către instanța de judecată a capacității sale de exercițiu; f) depunerii la autoritatea publică competentă a cererii de renunțare la cetățenia Republicii Moldova; h] prezenței la acesta a unor contraindicați! medicale pentru lucrul cu informațiile atribuite la secret de stat, conform nomenclatorului aprobat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; i) comunicării de către cetățean a unor date incomplete sau neautentice la perfectarea dreptului de acces la secretul de stat; j) domicilierii permanente a cetățeanului peste hotare sau al perfectării documentelor pentru plecarea cu traiul permanent într-o altă țară; k) neexecutării de către cetățean a obligațiilor privind păstrarea secretului de stat care i-a fost încredințat. (2) Decizia privind refuzul de a acorda dreptul de acces la secretul de stat se adoptă de către conducătorul autorității publice sau al altei persoane juridice ținîndu-se cont de rezultatele verificării fiecărui cetățean în parte, se comunică în scris cetățeanului și poate fi atacată în organul ierarhic superior sau în instanța de judecată.

Conform art.26 din Legea nr.245/2008, (1) Verificarea cetățenilor în legătură cu perfectarea (reperfectarea) dreptului de acces la secretul de stat se efectuează de către Serviciul de Informații și Securitate, în termen de o lună, în modul stabilit de prezenta lege și de Legea privind activitatea operativă de investigații. Numărul măsurilor de verificare este în dependență directă de gradul de secretizare al informațiilor la care va avea acces persoana. (2) În cadrul verificării, Serviciul de Informații și Securitate stabilește prezența sau lipsa circumstanțelor prevăzute la art.25 alin.(1) lit.b), c), f), g), i), j) și k). (3) Prezența sau lipsa circumstanțelor prevăzute la art.25 alin.(1) lit.a), d), e) și h) se stabilește de către autoritatea publică sau o altă persoană juridică care perfectează dreptul cetățeanului de acces la secretul de stat. (4) Concluzia Serviciului de Informații și Securitate privind imposibilitatea de a acorda cetățeanului dreptul de acces la secretul de stat este executorie pentru persoanele cu funcții de răspundere împuternicite să adopte decizia privind acordarea dreptului de acces la secretul de stat, însă nu exclude o solicitare repetată în cazul înlăturării împrejurărilor care fac imposibilă acordarea dreptului de acces la secretul de stat. (5) Nu se admite numirea (angajarea) cetățeanului într-o funcție care implică lucrul cu informații atribuite la secretul de stat sau accesul la secretul de stat înainte de prezentarea concluziei asupra materialelor verificării cetățeanului.

Conform art.27 din Legea nr.245/2008, (1) Dreptul de acces la secretul de stat este suspendat în cazurile: a) punerii sub învinuire a cetățeanului pentru săvîrşirea unei

infracțiuni incompatibile cu activitatea ce presupune utilizarea informațiilor atribuite la secret de stat, pînă la pronunțarea unei hotărîrii judecătorești definitive și irevocabile; b) inițierii unei investigații de serviciu în legătură cu încălcarea obligației de nedivulgare a secretului de stat, pînă la terminarea investigației și adoptarea unei decizii definitive, dar nu pentru mai mult de 30 de zile. (2) Dreptul de acces la secretul de stat poate fi suspendat în cazul necesității efectuării unei verificări suplimentare în legătură cu posibila apariție a circumstanțelor prevăzute la art.25, pînă la terminarea verificării, dar nu mai mult de 30 de zile. (3) Dreptul de acces la secrete de stat încetează în cazurile: a) apariției sau descoperirii circumstanțelor prevăzute la art.25; b) eliberării din funcția (încetării contractului individual de muncă) care implică lucrul cu informații atribuite la secret de stat; c) încălcării, chiar și o singură dată, a obligațiilor prevăzute în contractul individual de muncă ce țin de protecția secretului de stat; d) pierderii cetățeniei Republicii Moldova. (4) Decizia privind suspendarea sau încetarea dreptului de acces la secretul de stat se adoptă de către persoana cu funcție de răspundere împuternicită să adopte decizia privind acordarea acestui drept și poate fi atacată în organul ierarhic superior sau în instanța de contencios administrativ. (5) Cetățeanul al cărui drept de acces la secretul de stat a încetat, dacă îndeplinirea obligațiilor lui funcționale necesită acest drept, în modul prevăzut de legislația muncii, urmează să fie transferat la un alt loc de muncă (la o altă funcție), care nu are nici o legătură cu informațiile atribuite la secret de stat, iar în cazul imposibilității transferului, urmează a fi concediat (eliberat din funcție) conform legislației în vigoare. (6) Suspendarea sau încetarea dreptului de acces la secretul de stat nu eliberează cetățeanul de obligațiile asumate privind nedivulgarea secretului de stat. (7) Modul de perfectare, reperfectare și încetare a dreptului de acces la secretul de stat se stabilește în Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice. Conform pct.107 din Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și altor persoane juridice, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr.1176 din 22.12.2010, ori de cîte ori apar indicii că titularul autorizației de acces la secretul de stat nu mai îndeplinește criteriile de compatibilitate privind accesul la informațiile atribuite la secret de stat, măsurile de verificare se reiau la solicitarea conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice. Conform pct. 108 din Regulamentul enunțat, în baza rezultatelor măsurilor de verificare, Serviciul de Informații și Securitate formulează concluzia cu privire la posibilitatea sau imposibilitatea de a acorda cetățeanului dreptul de acces la secretul de stat (forma nr. 7, anexă la prezentul Regulament), care se perfectează în 2 exemplare, unul dintre care se remite solicitantului, iar celălalt se păstrează la Serviciul de Informații și Securitate. Conform pct.109 din Regulamentul enunțat, concluzia cu privire la imposibilitatea de acordare cetățeanului a dreptului de acces la secretul de stat trebuie să conțină temeiul corespunzător prevăzut în articolul 25 alineatul (1) din Lege, care a servit drept bază pentru adoptarea ei. Aceasta este executorie pentru persoanele cu funcții de răspundere împuternicite să adopte decizia privind acordarea dreptului de acces la secretul de stat, însă nu exclude posibilitatea înaintării unei solicitări repetate după înlăturarea circumstanțelor care fac imposibilă acordarea dreptului de acces la secretul de stat.

Conform pct.110 din Regulamentul enunțat, în termen de 5 zile de la primirea concluziei Serviciului de Informații și Securitate, conducătorul autorității publice sau al altei persoane juridice va adopta decizia cu privire la acordarea dreptului de acces la secretul de stat și va elibera autorizația de acces de forma corespunzătoare (forma ***** anexă la prezentul Regulament) sau va refuza acordarea dreptului de acces la secretul de stat. Conform pct.111 din Regulamentul enunțat, imediat după primirea concluziei pozitive a Serviciului de Informații și Securitate și pînă la adoptarea deciziei cu privire la acordarea dreptului de acces la secretul de stat, cetățeanul este familiarizat, contra semnătură, de către Subdiviziunea de protecție cu dispozițiile legale privind protecția secretului de stat și limitarea unor drepturi ale acestuia în legătură cu accesul la secretul de stat, precum și cu normele ce prevăd răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la secretul de stat și semnează angajamentul de confidențialitate (forma ***** anexă la prezentul Regulament). Conform pct. 113 din Regulamentul enunțat, decizia privind refuzul de acordare a dreptului de acces la secretul de stat se adoptă în temeiul prevederilor art.25 din Lege, se comunică în scris solicitantului și poate fi atacată în organul ierarhic superior sau în instanța de judecată.

Sub acest aspect, observă că din analiza normele de drept enunțate referitoare la refuzul de acordare a dreptului de acces la secretul de stat, art.25 alin.(1) din Legea cu privire la secretul de stat, care conduce la încetarea dreptului de acces la secretul de stat, art.27 alin.(5) din aceeași lege, denotă, ca regulă generală, că această măsură este impusă de protejarea siguranței naționale, ce face imposibilă exercitarea funcției care de fapt necesită dreptul de acces la secretul de stat.

Corespunzător, consideră că, încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special în cazul retragerii dreptului de acces la secretul de stat este întemeiată în cazul în care angajatorul a îndeplinit mai multe condiții, care urmează a fi verificate de către instanțele de judecată.

Or, legea nu trebuie să lase la libera opțiune a angajatorului sau a autorității publice decizia de a suspenda sau nu, unilateral, raporturile de serviciu fără a fi stabilite condiții, modalități și criterii clare și precise (a se vedea mutatis mutandis cauza Milojevic și alții v. Serbia, hotărârea din 30.01.2016).

Relevante litigiului dedus judecății este și hotărârea Curții Constituționale din 14.12.2017 privind excepţia de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr.245 din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat, Legea nr.320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului și din Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1176 din 22.12.2010 (refuzul de a acorda dreptul de acces la secretul de stat).

Sub acest aspect, în pct.82 Curtea constată că, în cazul în care persoanei nu i se acordă dreptul de acces la secretul de stat, aceasta urmează să fie transferată la un alt loc de muncă sau la o altă funcție, care nu are nici o legătură cu informațiile atribuite la secret de stat, iar în cazul imposibilității transferului, urmează a fi concediată - art.27 alin.(5) din Legea nr. 245 din 27.11.2008.

În pct.83 al hotărârii, Curtea relevă că angajatorul este obligat să propună persoanei, căreia i s-a refuzat dreptul de acces la secretul de stat, o altă funcție, care nu are tangență cu informațiile atribuite la secret de stat, și doar în cazul refuzului de transfer la funcția propusă, conducătorul autorității publice este în drept să adopte decizia de concediere, întrucât persoana în cauză nu întrunește condițiile necesare pentru a deține funcția ce presupune accesul la secretul de stat.

Totodată în pct.104 Curtea apreciază că, reglementarea situațiilor de încetare a raporturilor de serviciu nu trebuie să admită posibilitatea emiterii unor decizii arbitrare ori nejustificate. Aceasta deoarece protecția dreptului la muncă presupune, inter alia, că o restrângere a exercițiului acestui drept respectă cerințele constituționale de proporționalitate, și nu doar urmărește asigurarea unor măsuri cu caracter reparator ori a unor soluții alternative.

Aderent, în pct.105, Curtea subliniază că, eliberarea persoanei din funcție, în cazul refuzului SIS de a acorda dreptul de acces la secretul de stat, operează doar în situația în care este imposibilă transferarea la un alt loc de muncă sau la o altă funcție.

Totodată atenționează că, serviciul resurse umane al SIS nu a întreprins toate măsurile legale necesare pentru soluționarea chestiunii identificate în raport cu dl*****.

Conform art.29 Cod administrativ, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a] este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Conform art.30 Cod administrativ, (1) Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. (2) Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Conform art.31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

La caz se reține că, SIS, a întreprins măsuri, prin care se afectează drepturile și interesele prevăzute de lege ale dlui*****, care trebuie să corespundă principiului proporționalității.

Or, conform art.29 alin.(2, 3) Cod administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă, dacă iar măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În speță se reține că, directorul SIS, a intervenit în raporturile de serviciu cu maiorul*****.

Sub acest aspect, în opinia reclamantului, restrângerea dreptului, este aplicată pentru salvgardarea „altui drept„, în particular, protejarea siguranței naționale.

Aşadar, această finalitate corespunde scopului legitim, la care face referire cel deal doilea alineat al art.54 din Constituție.

Totodată consideră că, prevederile normelor de drept enunțate nu interzic încetarea raporturilor de muncă, însă cu condiția ca aceasta să fie însoțită de garanții, respectându-se principiul proporționalității.

În speță, în circumstanțele în care angajatorul nu a întreprins toate măsurile legale și necesare pentru soluționarea chestiunii identificate, în raport cu reclamantul, nu au fost respectate cerințele constituționale de proporționalitate.

Or, eliberarea persoanei din funcție, în cazul retragerii de către SIS a dreptului de acces la secretul de stat, operează doar în situația în care este imposibilă transferarea la un alt loc de muncă sau la o altă funcție. Succesiv, se reține și constatările statuate în pct.107 al hotărârii Curții Constituționale enunțate, care a menționat că, concluzia Serviciului de Informații și Securitate nu exclude o solicitare repetată în cazul înlăturării împrejurărilor care fac imposibilă acordarea dreptului de acces la secretul de stat - art.26 alin.(4) din Legea cu privire la secretul de stat.

Conform art.70 alin. (1) Cod administrativ, dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Conform art.94 Cod administrativ, (1) înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. (2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

La caz se reține că, cercetând starea de fapt nu a stabilit că, reclamantul a fost informat despre faptul că SIS a inițiat procedura de demitere.

Conform art.118 Cod administrativ, (1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. în motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. (4) Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale

de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Astfel se reține că, SIS a intervenit într-o situație juridică stabilă privind activitatea reclamantului, fără a motiva că acest lucru este absolut necesar pentru interesul public, or autoritatea publică, în actul administrativ emis, urma, pe lîngă motivarea de drept, temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, să indice și motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul, iar fiind în cazul actului administrativ defavorabil, urma să conțină o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Sub acest aspect reține că, conform art.118 alin.(3) Cod administrativ, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Mai mult ca atât, SIS, nu l-a înștiința pe reclamant despre inițierea procedurii administrative și nu l-a audiat, verbal sau în scris, în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

Conform art.137 Cod administrativ, (1) în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. (2) Daca autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. (3) Stările de fapt identice în esență se tratează identic. 0 tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. (4) Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

La caz se reține că, SIS a admis ingerințe, fără să acționeze cu bună-credință, în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul. Or, în situația în care reclamantul, ar fi fost înștiințat despre inițierea procedurii de emitere a actelor favorabile, exista o mare probabilitate că prezentul litigiu nu s-ar fi iscat, or, părțile în speță puteau aranja o soluție amiabilă, reciproc avantajoasă și legală, ținând cont de anumite merite ale dlui*****, inclusiv pentru care i-au fost acordată și distincții de stat.

Or, potrivit art.36 Codul administrativ, principiul supremației dreptului constă în aceea că, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ, este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, sânt considerate valori supreme și sânt garantate de stat.

Instanțele de judecată competente, aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform prevederilor art.224 alin.(1) Cod administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîrii: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b] în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; d] în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e] în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîrii prevăzute la lit. a)-e).

Corespunzător, raportând normele citate la circumstanțele cauzei, se impune concluzia privind netemeinicia ordinelor SIS care urmează a fi anulate, ca neîntemeiate.

În caz contrar, respingerea acestei pretenții ar condiționa încălcarea dreptului la muncă al reclamantului, inclusiv certitudinea deținerii unei funcții, fapt ce s-ar solda cu încălcarea atât a unui drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

Totodată, conform art.90 alin.(1) din Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Aderent, art.329 alin.(1) Codul muncii prevede că, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci. Dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Astfel, reieșind din cele expuse și având în vedere faptul că, ordinele SIS, au fost emise cu încălcarea prevederilor enunțate ale legislației în vigoare, reclamantul fiind neîntemeiat demis din funcție se impune admiterea integrală a acțiunii.

Conform art.256 alin.(1) lit.b), alin.(2) CPC, urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărîrea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata: salariului și a altor drepturi ce decurg din raporturile de muncă, precum și a îndemnizațiilor prevăzute de statutul șomerilor, în mărimea unui salariu mediu. Hotărîrea judecătorească privind reintegrarea în serviciu a salariatului concediat sau transferat nelegitim urmează a fi executată imediat.

Având în vedere cele expuse, în conformitate cu prevederile art.art.224, 226 Cod administrativ, solicită admiterea acțiunii.

În cadrul ședințelor judecătorești, reclamantul*****, fiind prezent în cadrul ședințelor de pregătire a cauzei despre dezbaterile judiciare și fiind somat de către instanța de judecată să manifeste un comportament de bună-credință și diligență și să nu admită tergiversarea examinării cauzei; ulterior în ședințele de judecată fixate pe caz, nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivul lipsei. Reprezentantul reclamantului, avocatul Hlopețchi Igor, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA ***** din 13.02. 2025, la fel, nu s-a prezentat; a depus cerere de amânare(f.d.108), care fiind contrară prevederilor art.206 alin.(5) CPC, a fost respinsă de către instanța de judecată, având în vedere că partea reclamantă a beneficiat anterior de amânarea ședințelor de judecată.

Pârâtul - Serviciul de Informații și Securitate(în continuare, SIS), nu a recunoscut acțiunea reclamantului ***** și a solicitat respingerea acesteia.

În referința prezentată instanței, a invocat următoarele contraargumente: prin ordinul directorului ***** din 18.10.2022, în conformitate cu art.25 alin.(1) lit.k) și art.27 alin.(1) lit.a) și c) din Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, domnului***** i s-a încetat dreptul de acces la secret de stat.

Temei pentru emiterea ordinului expus supra a fost încheiere a cercetării de serviciu *****din 10.10.2022, prin care s-a constatat încălcarea de către reclamant a prevederilor legale ce țin de perfectarea, înregistrarea, păstrarea și distrugerea actelor ce conțin informații atribuite la secretul de stat, în special, prin actiniile sale reclamantul a încălcat următoarele prevederi a cadrului normativ:

1) art.29 lit.d) și f) din Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat care prevede că cetățeanul are următoarele obligații privind nedivulgarea secretului de stat: să execute cerințele asigurării regimului secret și să respecte alte prevederi ale legislației privind secretul de stat;

2) Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și a altor persoane juridice, aprobat prin Hotărârea guvernului nr.1176/2010:

- pct.61 „Informațiile secretizate, despre care s-a stabilit cu certitudine că sînt divulgate sau iremediabil pierdute, vor fi desecretizate. Desecretizarea se face numai în baza investigației prin care s-a stabilit faptul divulgării sau pierderii informațiilor respective ori a suportului material al acestora, cu acordul scris al emitentului;

- pct.121 „Cetățenii care au acces la secretul de stat vor respecta cu strictețe obligațiile privind păstrarea secretului de stat, stabilite în articolul 29 din Lege”;

- pct.244 „Atribuirea aceluiași număr de înregistrare unor documente cu conținut diferit este interzisa”:

- pct.992 „Faptele de divulgare a informațiilor atribuite la secret de stat, pierdere a documentelor și altor purtători materiali de informații atribute la secret de stat sau a articolelor care conțin asemenea informații se comunică neîntârziat Subdiviziunii de protecție, conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice (autorității cu împuterniciri de dispoziție asupra acestor informații) și Serviciului de Informații și Securitate”;

- Secțiunea 10 Capitolul III „Distrugerea purtătorilor materiali de informații atribuite la secretul de stat;

Suplimentar, încheierea cercetării de serviciu a fost expediat către Procuratura Generală pentru a fi examinata din perspectiva unui potențial caz de divulgarea a informației atribuite la secretul de stat.

În cadrul cercetărilor efectuate de către Procuratura Generala, în procesul penal ***** la data de 21.12.2022, a fost emisa ordonanța de refuz în pornirea urmării penale și clasarea procesului penal (act ce conține informație atribuită la secretul de stat), prin care s-a stabilit că reclamantul împreună cu o altă persoană a comis contravenția prevăzută de art.365 alin.(2) din Codul contravențional ”încălcarea regulilor de întocmire, evidentă, păstrare, procesare, multiplicare, utilizare, transmitere, distrugere a informațiilor atribuite la secret de stat.” Însă a înlăturat de la răspunderea contravențională pe reclamant în legătură cu survenirea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale, soluția fiind adusă la cunoștința reclamantului, care din informațiile SIS nu a contestat ordonanța emisă de Procuratura Generală.

Drept urmare a încălcărilor stabilite dreptul de acces la secret de stat a reclamantului a fost încetat în conformitate cu prevederile normative.

Cu referire la emiterea ordinului directorului SIS ***** din 18.10.2022 privind eliberarea reclamantului din serviciul special comunică următoarele.

În conformitate cu art.3 din Legea nr.170/2007 privind statutului ofițerului de informații și securitate serviciul în funcția de ofițer de informații este o formă specială a serviciului public prin care se exercită atribuțiile, drepturile și obligațiile Serviciului în domeniul securității naționale.

Suplimentar, art.1 alin.(1) din Legea nr.753/1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, prevede că Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (în continuare - Serviciu) este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității naționale prin exercitarea tuturor măsurilor adecvate de informații și contrainformații, de culegere, prelucrare, verificare și valorificare a informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințare internă sau externă pentru independența, suveranitatea, unitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, dezvoltarea democratică, securitatea internă a statului, societății și cetățenilor, statalitatea Republicii Moldova, funcționarea stabilă a ramurilor economiei naționale de importanță vitală, atât pe teritoriul Republicii Moldova, cît și peste hotare.

Respectiv, dreptul de acces la secret de stat este o condiție obligatorie pentru a activa în funcția de ofițer de informații și securitate.

Drept urmare art.36 alin.(1) lit.k) din Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate prevede temeiul de eliberare din serviciul a ofițerului de informații și securitate *„retragerea dreptului de acces la secretul de stat”,* respectiv, emiterea ordinului directorului SIS ***** din 18.10.2022 a avut ca temei ordinul directorului ***** din 18.10.2022, prin care a fost încetat dreptul de acces la secret de stat.

Cu referire la alegațiile reclamantului privind nerespectarea de către SIS a faptului transferul reclamantului într-o funcție ce nu necesită dreptul de acces la secret de stat.

În corespundere cu art.27 alin.(5) din Legea nr.245/2008 care stipulează că Cetățeanul al cărui drept de acces la secretul de stat a încetat, dacă îndeplinirea obligațiilor lui funcționale necesită acest drept, în modul prevăzut de legislația muncii, urmează să fie transferat la un alt loc de muncă (la o altă funcție), care nu are nici o legătură cu informațiile atribuite la secret de stat, iar în cazul imposibilității transferului, urmează a fi concediat (eliberat din funcție) conform legislației în vigoare.

Însă atrage atenție că specificul de activitate a SIS presupune că toate persoane ce activează în calitate de ofițer de informații și securitate sau alte persoane angajate în cadrul Serviciului, urmează să dețină dreptul de acces la secret de stat, respectiv, transferarea reclamantului în altă funcție ce nu necesită dreptul de acces la secretul de stat a fost imposibil din motivul lipsei unor asemenea funcții.

Cu referire la alegația reclamantului cu referire la faptul că nu a fost înștiințat despre inițierea procedurii administrative și nu a fost audiat, verbal sau în scris, în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis, comunică următoarele: la data de 30.08.2022 și la 01.03.202, reclamantul a oferit explicații prin care nu a comunicat careva date referitor la cercetarea aflată la momentul respectiv în desfășurare. Suplimentar, reclamantul a refuzat să ofere careva răspunsuri la întrebări adresate.

Suplimentar, comunică că SIS va expedia, în adresa judecătorului, actele care au stat la baza emiteri actelor administrative în privința reclamantului, în conformitate cu Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1176/2010 și art.222 alin.(2) din Codul administrativ al Republicii Moldova.

În contextul celor expuse, în temeiul art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, solicită respingerea cererii de chemare în judecată înaintate de***** împotriva SIS privind contestarea actelor administrative, ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul pârâtului – Plămădeală Vasile, împuternicit în baza procurii ***** din 06 ianuarie 2025, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea în contencios administrativ a reclamantului *****, studiind referința pârâtului, ascultând explicațiile reprezentantului pârâtului, cercetând probele administrate la dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, inclusiv și cele secretizate prezentate în condițiile Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, în coraport cu normele legale aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva SIS privind anularea actelor

administrative individuale defavorabile este admisibilă, însă neîntemeiată și pasibilă de respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La fel, art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamantul ***** este destinatar al actelor contestate și actele contestate sunt defavorabile pentru reclamant, deoarece afectează dreptul la muncă al acestuia. Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ promovată de către reclamantul M***** este admisibilă în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Art.20 Cod administrativ, statuează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, potrivit art.206 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

Art.208 alin.(1) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Se constată că, adresarea în judecată a fost precedată de adresarea reclamantului ***** către SIS cu cerere prealabilă, prin care reclamantul a solicitat, pe cale extrajudiară, anularea actelor defavorabile, cu care nu este de acord – ordinul ***** din 18.10.2022 și ordinul ***** din 18.10.2022.

Prin decizia adoptată în procedura prealabilă ***** din 25.11.2022, SIS a respins cererea prealabilă ca neîntemeiată.

Art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Reclamantul *****, obținând răspunsul la cererea prealabilă din 25.11.2022, în interiorul termenului de 30 de zile de la data comunicării deciziei cu privire la cererea prealabilă, și anume la data de 16.12.2022, a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva SIS privind anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale refetitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată

constată că reclamantul ***** este destinatar al actelor defavorabile, a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, precum și lipsa dreptului vătămat, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității ***** din ordinul ***** din 18.10.2022, în partea ce ține de eliberarea dlui***** din serviciul special prin contract și trecut în rezerva Forțelor Armate; ***** din ordinul ***** din 18.10.2022, în partea ce ține de încetarea dreptului de acces la secretul de stat, cu începere de pe 18.10.2022; precum și cerința subsecventă privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind repunerea în funcție, restabilirea dreptului de acces la secretul de stat, achitarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral.

Noțiunea de „act administrativ" este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justiţiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Cercetarea stării de fapt denotă următoarele:

Prin ordinul directorului ***** din 18.10.2022, în conformitate cu art.25 alin.(1) lit.k) și art.27 alin.(1) lit.a) și c) din Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, domnului***** i s-a încetat dreptul de acces la secret de stat.

Temei pentru emiterea ordinului menționat a servit încheierea cercetării de serviciu *****din 10.10.2022, prin care s-a constatat încălcarea de către reclamant a prevederilor

legale ce țin de perfectarea, înregistrarea, păstrarea și distrugerea actelor ce conțin informații atribuite la secretul de stat, în special, prin actiniile sale reclamantul a încălcat următoarele prevederi a cadrului normativ: art.29 lit.d) și f) din Legea nr.245/2008 cu privire la secretul de stat care prevede că cetățeanul are următoarele obligații privind nedivulgarea secretului de stat: să execute cerințele asigurării regimului secret și să respecte alte prevederi ale legislației privind secretul de stat; Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și a altor persoane juridice, aprobat prin Hotărârea guvernului nr.1176/2010: - pct.61 „Informațiile secretizate, despre care s-a stabilit cu certitudine că sînt divulgate sau iremediabil pierdute, vor fi desecretizate. Desecretizarea se face numai în baza investigației prin care s-a stabilit faptul divulgării sau pierderii informațiilor respective ori a suportului material al acestora, cu acordul scris al emitentului; - pct.121 „Cetățenii care au acces la secretul de stat vor respecta cu strictețe obligațiile privind păstrarea secretului de stat, stabilite în articolul 29 din Lege”; - pct.244 „Atribuirea aceluiași număr de înregistrare unor documente cu conținut diferit este interzisa”; - pct.992 „Faptele de divulgare a informațiilor atribuite la secret de stat, pierdere a documentelor și altor purtători materiali de informații atribute la secret de stat sau a articolelor care conțin asemenea informații se comunică neîntârziat Subdiviziunii de protecție, conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice (autorității cu împuterniciri de dispoziție asupra acestor informații) și Serviciului de Informații și Securitate”; - Secțiunea 10 Capitolul III „Distrugerea purtătorilor materiali de informații atribuite la secretul de stat.

La fel, după cum s-a constatat, încheierea cercetării de serviciu a fost expediat către Procuratura Generală pentru a fi examinata din perspectiva unui potențial caz de divulgare a informației atribuite la secretul de stat.

În cadrul cercetărilor efectuate de către Procuratura Generală, în procesul penal ***** la data de 21.12.2022, a fost emisa ordonanța de refuz în pornirea urmării penale și clasarea procesului penal (act ce conține informație atribuită la secretul de stat), prin care s-a stabilit că reclamantul împreună cu o altă persoană a comis contravenția prevăzută de art.365[1] alin.(2) din Codul contravențional ”Încălcarea regulilor de întocmire, evidentă, păstrare, procesare, multiplicare, utilizare, transmitere, distrugere a informațiilor atribuite la secret de stat.” și alin.(3) ”Încălcarea regulilor de asigurare a protecției secretului de stat prin măsuri de ordin juridic, de ordin procedural, de protecție fizică, de protecție a sistemelor informaționale și de telecomunicații” din Codul contravențional. Însă a înlăturat de la răspundere contravențională, inclusiv pe reclamantul ***** în legătură cu survenirea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Drept urmare a încălcărilor stabilite dreptul de acces la secret de stat a reclamantului a fost încetat în conformitate cu prevederile normative.

Potrivit art.3 din Legea nr.170/2007 privind statutului ofițerului de informații și securitate serviciul în funcția de ofițer de informații este o formă specială a serviciului public prin care se exercită atribuțiile, drepturile și obligațiile Serviciului în domeniul securității naționale.

Art.1 alin.(1) din Legea nr.753/1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, prevede că Serviciul de Informații și Securitate al Republicii

Moldova este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității naționale prin exercitarea tuturor măsurilor adecvate de informații și contrainformații, de culegere, prelucrare, verificare și valorificare a informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințare internă sau externă pentru independența, suveranitatea, unitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, dezvoltarea democratică, securitatea internă a statului, societății și cetățenilor, statalitatea Republicii Moldova, funcționarea stabilă a ramurilor economiei naționale de importanță vitală, atât pe teritoriul Republicii Moldova, cît și peste hotare.

Respectiv, dreptul de acces la secret de stat este o condiție obligatorie pentru a activa în funcția de ofițer de informații și securitate.

Ca consecință, art.36 alin.(1) lit.k) din Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate prevede că temeiul de eliberare din serviciul a ofițerului de informații și securitate este *„retragerea dreptului de acces la secretul de stat”,* respectiv, emiterea ordinului directorului SIS ***** din 18.10.2022 a avut ca temei ordinul directorului ***** din 18.10.2022, prin care a fost încetat dreptul de acces la secret de stat, activitate administrativă care corespunde principiului legalității consfințit de art.21 Cod administrativ.

Conform art.27 alin.(5) din Legea nr.245/2008 cetățeanul al cărui drept de acces la secretul de stat a încetat, dacă îndeplinirea obligațiilor lui funcționale necesită acest drept, în modul prevăzut de legislația muncii, urmează să fie transferat la un alt loc de muncă (la o altă funcție), care nu are nici o legătură cu informațiile atribuite la secret de stat, iar în cazul imposibilității transferului, urmează a fi concediat (eliberat din funcție) conform legislației în vigoare.

Așa cum a comunicat autoritatea publică pârâtă, specificul activității SIS presupune că toate persoane ce activează în calitate de ofițer de informații și securitate sau alte persoane angajate în cadrul Serviciului, urmează să dețină dreptul de acces la secret de stat, respectiv, transferarea reclamantului în altă funcție ce nu necesită dreptul de acces la secretul de stat a fost imposibilă din motivul lipsei unor asemenea funcții.

Cu referire la alegația reclamantului cu referire la faptul că nu a fost înștiințat despre inițierea procedurii administrative și nu a fost audiat, verbal sau în scris, în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis, s-a constatat că respectivele alegații contravin circumstanțelor faptice stabilite. Or, la data de 30.08.2022 și la 01.03.202, reclamantul a oferit explicații prin care nu a comunicat careva date referitor la cercetarea aflată la momentul respectiv în desfășurare. Suplimentar, reclamantul a refuzat să ofere careva răspunsuri la întrebări adresate.

Contrar alegațiilor reclamantului privind lipsa motivării actului administrativ contestat ca element al legalității actului contestat, instanța de judecată constată că actul contestat conține circumstanțele de drept și de fapt, în baza cărora a fost emis. Mult ca atât, în corespundere cu art.123 alin.(1) lit.b), alin.(2) Cod administrativ, legea oferă autorității publice posibilitatea recuperării motivării necesare până la finalizarea dezbaterilor judiciare.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general

să-şi expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-şi întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Respectiv, nici unul din temeiurile invocate de reclamant întru anularea actului administrativ individual defavorabil, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut de către instanța de judecată ca temei de anulabilitate sau de nulitate a actului administrativ individual defavorabil contestat, or, actele contestate sunt conforme legii materiale, emise cu respectarea procedurii stabilite și de către organul competent, ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii în contencios administrativ a reclamantului *****, nu există.

Argumentele reclamantului nu pot fi reținute de către instanța de judecată ca temei de ilegalitate a actelor defavorabile contestate, deoarece reclamantul interpretează *lato sensu* normele pe cale le consideră relevante. Iar scopul primordial al instituției contenciosului administrativ, după cum s-a invocat și *supra*, este prestabilit de legiuitor și presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, ordonarea activităţii autorităţilor publice. Respectiv, ca acțiunea în contencios administrativ promovată de reclamant să fie pasibilă de admis, reclamantul urma să identifice pretinse ilegalități și/sau abuzuri admise de către pârât la emiterea actului contestat, ceea ce nu s-a identificat în speță. Or, actele și activitatea administrativă desfășurată de către autoritatea publică pârâtă este conformă principiului legalității(art.21 Cod administrativ), nefiind identificat de către instanța de judecată nici un abuz din partea autorității publice pârâte în desfășurarea activității administrative, care s-a finalizat cu emiterea actului defavorabil contestat de reclamant. Prin urmare, acțiunea reclamantului privind anularea actelor administrative defavorabile urmează a fi respinsă, deoarece actele defavorabile emise privind încetarea dreptului de acces la secretul de stat și eliberarea din serviciul special prin contract, sunt legale.

În conformitate cu prevederile art.16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit

mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate" sau „este autorizat" în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În circumstanțele constatate, instanța de judecată conchide că pârâtul nu putea să emită vreo altă soluție decât cea prescrisă de lege, deoarece constatările realizate în cadrul cercetării de serviciu, potrivit legii constituie temei de retragere a dreptului de acces la secretul de stat, care, la rândul său, condiționează eliberarea din serviciul special. Prin urmare, în circumstanțele constatate, dreptul discreționar al autorității publice pârâte se rezumă la emiterea actelor de încetare a dreptului de acces la secretul de stat și eliberarea din serviciul special, neexistând o altă soluție corespunzătoare scopul legii. Prin urmare, actele defavorabile contestate, sunt emise fără greșeli dicreționare.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Serviciului de Informații și Securitate privind anularea în parte a actelor administrative individuale defavorabile – ***** din ordinul ***** din 18.10.2022, în partea ce ține de eliberarea dlui***** din serviciul special prin contract și trecut în rezerva Forțelor Armate; ***** din ordinul ***** din 18.10.2022, în partea ce ține de încetarea dreptului de acces la secretul de stat, cu începere de pe 18.10.2022; obligarea emiterii actului administrativ

individual favorabil privind repunerea în funcție, restabilirea dreptului de acces la secretul de stat, achitarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia